

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XVII. Indultum à Iure beneficium non est alicui auferendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA XVII.

Indultum à Iure beneficium non est alicui auferendum.

HÆc Regula non multum dissimilis præcedenti sumitur ex *c. Commissa. de elect. in 6. c. pen. & ult. de seim. nupt. l. I. tit. de feriis. l. adulter. C. ad l. iul. de adulr. indicatque non posse ab invito tolli beneficia, seu privilegia, quæ ab ipso jure habet: quæ juris communis dispositiones per inferiores auferri non possunt. c. cum inferior. de mai. & ob. Exemplum ex jure Gentium, & naturæ profert *Peckius* de concessa omnibus sui, suarumque rerum defensione, *l. Vrim tit. de iust. & iur.*, quod beneficium tanti roboris est, ut nulla Imperatorum potestate tolli queat; neque ulla lege, aut statuto. Nam capitis periculum à se quilibet impunè avertit: adeò, ut si Sacerdos intra Missarum solennia aggressorem suum defendendo se, occidat, mox redire ad altare, & inchoatam Missam perficere queat. Ita *Peckius* inutiles studio, ac labore. Quis enim persuadeat sibi *Bonif. Papam*, qui Iuris Canoniciregulas colligere, & proponere statuerat, legis naturalis, quæ immutabilis est, nullamq; admittit alterationem, præcepta inseruisse: & hoc loco præsertim, ubi in Reg. præced. de beneficiis ab homine liberà voluntate concessis egerat, mutatis subitò velis ab humano, & positivo jure ad naturale transire? Quamobrem *Dyni* exemplo utamur. Reo jus*

permittit pluribus exceptionibus uti *Reg. Nullus 20. infra. l. Nemo. l. Is qui. tit. de except.* Eidem permittitur, omnes exceptiones dilatorias, & declinatorias proponere usque ad litem contestatam. Similiter filio à jure legitima decreta est de bonis paternis. *Auth. de triente. & semisse. §. 1. col. 3.* Hæc & similia nullus Iudex, aut Princeps, tollere potest, eo ipso, quia à jure indulta sunt. Non posse, dico, saltem sine causæ cognitione, & leviter. Aliàs cum totum Ius civile, & Canonicum ab homine constitutum sit, & in materiâ plurimum contingente, ac variabili, absolute loquendo, mutandi & limitandi, vel etiam derogandi potestas in supremo Magistratu permanet. Pro qualitate & diversitate temporum diversa jubentur, quemadmodum *Assuerus Rex* pronunciat *Ester c. 16. c. Licet. de Constit. in 6.*

II, Quod additur non esse auferendum, sic intelligunt aliqui, ut ab homine tolli nequeat beneficium, sed tamen à jure tolli possit: quasi ullum jus non divinum sit, & ab homine non sit. Si jus à jure tolli potest, per hominem quoque tolli potest, sed mediante jure tanquam instrumento. *§. pen. instit. de iur. natur. l. quib. l. Non est novum. tit. de legib. c. 1. de constitut. in 6.* Nihilominus prædictam distinctionem jurisperiti

K agno.

agnoscunt, & passim utuntur. Quamvis enim omnium legum origo ab homine sit, ea tamen, quæ maturo consilio sancita, & in publicum producta sunt cum approbatione omnium plus videntur habere auctoritatis, & firmitatis, quàm quæ ab homine, pro qualibet occasione, & placito, constituuntur. Auctoritatem verò, & firmitatem suam accipiunt tum ab intentione Auctoris, qui perpetuis duraturam temporibus constitutionem format, tum ab acceptatione & approbatione populi, & tacito omnium etiam non subditorum consensu. Denique ab insertione in corpus, ut vocare solent, juris, quæ insertio non est dissimilis adoptioni, quam non pro arbitrio, & brevi tempore fieri constat *V. Silvestr. in V. Adoptio.*

Meritò igitur inter conditiones seu proprietates legis ponitur à communiore doctorum sententiâ perpetuitas (negativa scilicet, cui nullum certum definitionis tempus sit præfixum) ut fusius explicat *Suarez de leg. l. 1 c. 10. n. 4. & seqq.* monetque *n. 7.* in humana lege triplicem perpetuitatem reperiri. *Prima* est ex parte legislatoris, quæ illo sublato manet. *Secunda* ex parte subditorum, quia obligat non tantùm præsentem, sed etiam futuros, natos natorum. *Tertia* ex parte ipsius legis: quia semel lata semper durat, donec vel revocetur, vel materia ejus, & causa mutetur, ut justa esse desinat. *V. Dominic. Soto l. 1. de iustit. q. 7. art. 1. Serar. disp. de leg. n. 64.*

III. Pro resolutione eorum, quæ obijci possunt, servit communis Theo-

logorum, & Canonicarum doctrina, legem humanam sive Canonicam, sive civilem non ita perpetuam, & firmam esse, ut mutari nequeat. Causa mutandi, & abrogandi generaliter loquendo est utilitas & necessitas: Utilitas, quæ cessat; quæ urget. *l. 2. tit. de constitut. c. Non debet. De consang.* Neque hoc mirum viperi, vel ut temerarium reprehendi potest, cum Deus ipse, in quem non cadit ulla mutatio, aut vicissitudinis obumbratio, legem à se latam abrogarit, ut *S. August. expendit. lib. 6. contra Faustum. S. Tho. 1. 2. q. 97. art. 1. Silv. & alii Summistæ,* ut more suo suse declarat *Suar. l. 6. de legibus. c. 25. Salas cod. disput. 18. sect. 1.*

Idem de beneficiis & privilegiis dicendum est: ex certis causis nimirum tolli, vel minui posse à Principe, vel legislatore. Iudices tamen, de quibus videtur potissimùm Regula loqui, non possunt, quia cum ministri iuris sint, illi servire debent, non mutare leges, sed conservare. *l. 3. l. 4. § si quis condemnatus. tit. de re iud. Caramuel. in Theol. fundam. n. 602. Camisus hic.* Hinc semper præsumitur à jure, iudicem iudicasse secundùm leges, & jura. *c. Bona memoria de elect. Maranta de ord. iudicior. part. 2. §. Nonus actus. n. 21. Menoch. Consil. 100. num. 1. & seqq. Surdus decis. 170. numer. 4. Barb. in c. Bo. memor. l. de elect.*

DICES: Quid faciam, si contra supremi Principis indultum, vel privilegium ipsius Vicarius, aliquid à me exigat, seu imperat? *R. Caramuel loc. cit.* excusa te urbanè apud illum pro lato Regis mandato: si nihilominus urgeat,

geat, & sibi velit obedientiam præstari, pro securitate postula mandatum in scripto, & recepto mandato obedi, sed copiam ad Regem transmittit. Ita Carameuel suadet, eamque apud Hispanos præxi observari testatur. Verum, quid lucri inde acquirat subditus, non video, nisi actionem pro tuendo jure suo apud Regem instituat, & profequatur. Pro victoria breve gaudium,

& vices gerentis immortale odium auferet, & sine metu nunquam erit: Ac proinde consultius fortè est, facta protestatione de non contempto imperio, abstinere, & ad supremum Iudicem provocare. Sic enim in possessione libertatis manebit, & occasionem suo tempore allegandi præstitam obedientiam subtrahat.

REGVLA XVIII.

Non firmatur tractu temporis, quod de iure ab initio non subsistit.

I. Consonat cum Reg. I.C. 29. Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere: & 211 Qua ab initio iniuriam fuit institutio temporis tractu convalescere non potest. Subaudi, nisi aliud quid accedat, ut per *Vvadingum* declaratur. d. 1. d. 5. §. 1. Exempla copiose suppeditat *Dynus*. Nam 1. si duo impuberes contraxerunt matrimonium per verba de præsentis irritum est, nec postea cum superarunt annos pubertatis valere potest. c. 1. de despons. impub. in 6. 2. Si impetrasti beneficium curatum eo tempore, quo carebas legitima ætate, hac postmodum adeptam non confirmatur, quæ nulla fuit initio beneficii collatio. c. si eo temp. de reserv. in 6. 3. sententia iniuste lata, adeoque nulla ex supervenienti tempore nullam vim acquirit, sed semper in iusta manet. l. si expressim. tit. de appellat. Quamobrem, ut de valore actus iudicare possimus, initium illius perveritandum est, quo vitioso nullitas

actum irritat in præsentis, & in futuro non patitur convalescere: idque non tantum in ultimis voluntatibus, in contractibus, & iudiciis, sed etiam electionibus, usucapionibus, & possessionibus. Unde patet, quàm ampla hujus Regulæ materia sit, Sed adhuc.

II. Ampliatur 1. ut vera maneat, quamvis causa non subsistat, seu nullitatis sublata fuerit, ut patet exemplis *Dyni n. præc.* allatis. Neque enim quia ætas crevit eo usque, ut aliàs ad matrimonii contractum sufficere queat, matrimonium impuberum firmat. Deficit igitur hic *Maxima* illa cessante causa cessat effectus, quemadmodum in aliis similibus, qui in negatione, & privatione consistunt, fieri cernimus. *V. Tiraquell. in præd. regulam.*

Amplia 2. quamvis ad nullitatem actus negligentia interveniat. *verb. gr.* Mala fide cepisti contra me præscribere agrum: non reclamavi primo

K 2 quoque